

RTU studiju kurss "Bērnu un jauniešu literatūras pētniecība"**0L000 Liepājas akadēmija****Vispārējā informācija**

Kods	LA0504
Nosaukums	Bērnu un jauniešu literatūras pētniecība
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Zanda Gūtmane - Doktors, Profesors
Mācītspēks	Sandra Okuneva - Pasniedzējs
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Kursā tiek iegūta izpratne par bērnu un jauniešu literatūras izpētes iespējām un bērnu un jauniešu literatūras aktuālajām tendencēm (nozīmīgākajiem rakstniekiem un tekstiem) mūsdienu Latvijas kultūrā, pilnveidojot prasmes izmantot iegūtās zināšanas pētniecībā, kritikā vai jaunradē.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis: Iegūt zināšanas un izpratni par bērnu un jauniešu literatūras izpētes iespējām un bērnu un jauniešu literatūras aktuālajām tendencēm (nozīmīgākajiem rakstniekiem un tekstiem) Latvijas kultūrā 21. gs., pilnveidojot prasmes izmantot iegūtās zināšanas pētniecībā, kritikā un jaunradē. Studiju kursa uzdevumi: - izzināt bērnu un jauniešu literatūras specifiku, tās rašanās un attīstības nozīmīgākos posmus un korelāciju ar bērna un bērnības koncepta izpratnes transformācijām gadsimtu gaitā; - studēt bērnu un jauniešu literatūras pētniecības tradīcijas un virzienus Latvijā un pasaulē; - izpētīt mūsdienu Latvijas bērnu un jauniešu literatūras nozīmīgāko autoru daiļradi un būtiskākos tekstus dominējošo tendenču kontekstā; - pilnveidot instrumentālās, interpersonālās un sistēmiskās kompetences, patstāvīgi lietojot zināšanas praksē, diskutējot grupā, izvērtējot, salīdzinot un radoši izmantojot apgūtās analītiskās teksta interpretēšanas prasmes, veicot patstāvīgu pētniecisku darbību.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Literāro tekstu lasīšana, analīze un raksturošana. Zinātniskās literatūras studijas (lasīšana un refleksija). Interpretāciju izstrāde prezentācijas, esejas vai diskusijas formātā. Literāro darbu receptijas izpēte citos mākslas veidos (animācijas, spēlfilmu un iestudējumu skatīšanās un audioierakstu klausīšanās un analīze)
Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1. Bērnu literatūra: vērtējumi, pārdomas, atzinības, lasīšanas veicināšana. Rīga: Garā Pupa, 2005. 2. Osmanis J. Saules akmens. Rīga: Liesma, 1977. 3. Rinkeviča, R. Rīga – Latvija – Eiropa mūsdienu latviešu bērnu prozā. Daugavpils: Saule, 2017. 4. Rinkeviča, R. Bērnības semiotika 20. gs. 20.–30. gadu latviešu prozā Eiropas literatūras kontekstā. Daugavpils Universitāte, 2011. 5. Stikāne A. Latviešu bērnu literatūra. Rīga: Zvaigzne, 1977. 6. Stikāne I. Vērtību pasaule latviešu bērnu literatūrā. Rīga: Raka, 2005. 7. Stikāne I., Tretjakova S., Zandere I. Zirgs, kas naktī dzied: Bērnu literatūra Latvijā. Rīga, 2006. 8. Hunt, P. (ed.). Children's Literature: An Illustrated History. Oxford, UK: Oxford University Press, 1995. 9. Lerer, S. Children's Literature: A Reader's History, from Aesop to Harry Potter. University of Chicago Press, 2008. Papildu/Additional: 1. Bērnu rakstnieki stāsta par sevi: Mazā biogrāfiju bibliotēka. 1., 2. Rīga: Garā pupa, 1998., 2000. 2. Kupke, Zaiga. Latviešu bērnu grāmatu grafika: reprodukciju albūms. (Sast. Jēgers, Arvīds, Kupke, Zaiga). Rīga: Liesma, 1988. 3. Latviešu literatūras vēsture: 3 sējums. Rīga: LU Literatūras, folkloras un mākslas inst., 1998–2001. 4. Aries, P. Centuries of Childhood: A Social History of Family Life. New York: Vintage Books, 1962. 5. Hunt, P. (ed.) Children's Literature: Critical Concepts in Literary and Cultural Studies. Routledge, 4 volumes, 2006. 6. Postman, Neil. The Disappearance of Childhood. Delacorte Press. 1982. 6. Кон, И. С. Ребенок и общество. Москва: Академия, 2003. Citi informācijas avoti/Other sources of information: 1. Nacionālā enciklopēdija. www.enciklopedija.lv 2. Biedrības „Ascendum” izdots kultūras un patstāvīgas domas interneta žurnāls SATORI. www.satori.lv 3. Lasāmkoks. https://www.lasamkoks.lv/ 4. Raksti krājumos Aktuālas problēmas literatūras un kultūras pētniecībā, Valoda un literatūra kultūras aprītē u. c. 5. Raksti literatūras un kultūras žurnālos PUNCTUM https://www.punctummagazine.lv/, DOMUŽĪME u. c.. 6. Bookbird: A Journal of International Children's Literature. https://www.ibby.org/bookbird
Nepieciešamās priekšzināšanas	-

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas	Nepilna laika neklātienes studijas
--------	---	------------------------------------

	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1. Bērnu un jauniešu literatūras specifika. Bērna un bērnības koncepts un tā transformācija laikmetu maiņās; bērnu un jauniešu literatūras specifika, rašanās apstākļi un attīstība gadsimtu gaitā.	4	8	0	0
2. Bērnu un jauniešu literatūras pētniecība pasaulē un Latvijā. Nozīmīgākie pētnieki, institūcijas, teksti. Studenti pēti bērnu un jauniešu literatūras galvenos pētnieciskos tekstus pasaulē un Latvijā, konstatē tajos izmantotās pētniecības pieejas, reflektē par tām un gatavojas diskusijai.	4	8	0	0
3. Latviešu bērnu un jauniešu literatūras attīstības gaita.	4	8	0	0
4. Mūsdienu latviešu bērnu grāmatu vizuālais veidols. Spilgtākie ilustratori, novitātes grāmatu vizuālajā risinājumā, nozīmīgākās parādības u. tml.). Studenti pēti BIKIBUKI sēriju un gatavo prezentācijas par spilgtāko latviešu bērnu un jauniešu grāmatu ilustratoru daiļradi.	4	8	0	0
5. Nozīmīgākie autori un to devums mūsdienu latviešu bērnu un jauniešu literatūrā. Studenti pēti nozīmīgāko mūsdienu latviešu autoru devumu bērnu un jauniešu literatūrā un gatavo ziņojumu prezentācijas formātā.	4	8	0	0
6. Mūsdienu latviešu bērnu un jauniešu dzejas daudzveidība: tematiskie loki, valodas spēles, interaktivitāte, vizuālie elementi, lasītāja vecuma īpatnību respektēšana u. c. Studenti lasa ekspertu atzītos (LALIGABA un Starptautiskās Jāņa Baltvilka balvas nominantu un laureātu sarakstos ietvertos) dzejas krājumus, studē literatūrkritiskos avotus, formulē savu viedokli un gatavojas diskusijai.	2	10	0	0
7. Galvenās tendences mūsdienu latviešu autoru prozā bērniem un jauniešiem: tēmu, žanru un mākslinieciskā rokraksta daudzveidība, nozīmīgākie teksti. Studenti lasa un analizē būtiskākos (LALIGABA un Starptautiskās Jāņa Baltvilka balvas nominantu un laureātu sarakstos ietvertos) mūsdienu latviešu rakstnieku prozas tekstus, pēti to recepcijas citos mākslas veidos un izstrādā eseju par dažādiem tematiem (Crossover grāmatu izpaušmes, bērna/jaunieša tēla savdabība, modernisma un postmodernisma iezīmes; teksta interpretācijas iespējas u. tml.).	2	10	0	0
Kopā:	24	60	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
ZINĀŠANAS: 1. Izprot bērnu un jauniešu literatūras specifiku. 2. Pārzina bērnu un jauniešu literatūras pētniecības galvenās pieejas. 3. Izprot mūsdienu latviešu bērnu un jauniešu literatūras nozīmīgākās tendences un to izpaušmes dažādu autoru daiļradē.	Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumiem Nr. 141, Nr. 512, Nr. 240 vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem. Atzīme tiek aprēķināta kā vidējā svērtā atzīme par: 1) regulāru patstāvīgo darbu izpildi, nodarbību apmeklējumu un aktīvu darbu semināros (pozitīvs vērtējums par semināra jautājumiem); 2) gala pārbaudījumu – eksāmenu.
PRASMES: 4. Prot saskatīt un formulēt bērnu un jauniešu literatūras specifikas izpaušmes konkrētos literāros tekstos. 5. Spēj analizēt un interpretēt bērnu un jauniešu literatūras dažādu veidu un žanru būtiskākos tekstus mūsdienu dominējošo tendenču kontekstā, korekti lietojot literatūrteorētisko terminoloģiju. 6. Prot izvērtēt literāro darbu recepciju citos mākslas veidos. 7. Spēj prezentēt patstāvīgi veiktā pētnieciskā darba rezultātus, izmantojot modernās tehnoloģijas.	Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumiem Nr. 141, Nr. 512, Nr. 240 vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem. Atzīme tiek aprēķināta kā vidējā svērtā atzīme par: 1) regulāru patstāvīgo darbu izpildi, nodarbību apmeklējumu un aktīvu darbu semināros (pozitīvs vērtējums par semināra jautājumiem); 2) gala pārbaudījumu – eksāmenu.
KOMPETENCE: 8. Spēj iekļauties diskusijās un grupu darbā, analizējot zinātnisko literatūru un literāros tekstus. 9. Spēj lietpratīgi izvērtēt dažādos avotos piedāvātās daiļdarbu interpretācijas, kombinējot kursā apgūtās zināšanas un teksta interpretācijas prasmes. 10. Patstāvīgi padziļina savu profesionālo kompetenci, apgūstot aktuālās tendences bērnu un jauniešu literatūras pētniecībā, kritikā vai jaunradē (patstāvīgo darbu izpilde).	Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumiem Nr. 141, Nr. 512, Nr. 240 vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem. Atzīme tiek aprēķināta kā vidējā svērtā atzīme par: 1) regulāru patstāvīgo darbu izpildi, nodarbību apmeklējumu un aktīvu darbu semināros (pozitīvs vērtējums par semināra jautājumiem); 2) gala pārbaudījumu – eksāmenu.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Regulāru patstāvīgo darbu izpildi, nodarbību apmeklējumu un aktīvu darbu semināros (pozitīvs vērtējums par semināra jautājumiem)	70
Eksāmens	30

Kopā:	100
-------	-----

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	12.0	12.0	0.0		*	